

N:o 55.

Af Herr Nils Larson: Om upphäfvande af Kongl. Kungörelsen den 15 December 1848 samt med förslag till nya stadganden rörande ordningen och sättet för vinnande af skattemannarätt till hemman och lägenheter af krononatur.

Sedan i anledning af Riksdagens underdåniga skrifvelse den 15 Maj 1868, angående den s. k. administrativa domsrättens upphörande och förvaltningens förenkling i vissa hänseenden, Kongl. Maj:t anbefallt Dess och Rikets Kammar-kollegium att i ämnet afgifva underdånigt utlåtande, hade bemälda Kollegium, hvars ifrågavarande utlåtande är dateradt den 8 Januari 1869, bland annat, återupptagit och underställt Kongl. Maj:ts pröfning det förslag, som de för behandling af frågan om beskattningsväsendets samt uppbörds- och redogörelseverkets förenkling utsedde komiterade i sitt underdåniga betänkande den 30 April 1847 framställt derom, att kronorusthåll, säterier och bergsmanshemman äfvensom andra sådana under åborätt upplåtna kronohemman och lägenheter, hvilkas åboar af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande antagas och som enligt gällande stadganden, emot afgift till Staten, kunna till skatte köpas, — således icke de hemman, som af särskilda verk och inrättningar eller fromma stiftelser på ett eller annat sätt disponeras, — skulle utan lösen erhålla skattenatur; och erinrade Kollegium dervid, hurusom komiterade till stöd för omförmälda förslag andragit, utom andra skäl, äfven följande: att, då krononaturen icke medförde någon högre skattskyldighet, än om hemmanet eller lägenheten vore skatte, Staten af sin jordeganderätt icke hemtade annan fördel, än den att åtnjuta lösen, derest åboen ville förvärfva skatterätt; att, enär innehafvarne af kronojorden svåriligen kunde åläggas lösa densamma till skatte, denna lösen blott efter hand inflöte och således endast kunde beräknas såsom en årlig inkomst; att denna inkomst för åren 1837—1846 i medeltal icke upp-

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 5 Häft. 1

gått till mer än 8,765 R:dr 26 öre, hvaruti likväl inbegreps lösen för de under samma år till skatte försålda andelar af rekognitionsskogar och kronoallmänningar, så att skattelösen för äldre kronohemman vida understigit nämnda belopp; att sagda inkomst förminskades och slutligen upphörde, i den mån hemmanen blefvo till skatte lösta; att om endast sakens ekonomiska nytta betraktades, i sådant hänseende förekomme, att derest kronohemmanen genast erhöle skattenatur, Staten också tidigare kunde påräkna åtskilliga inkomster af chartasigillata, när afhandlingar om öfverlåtelse af åborätt karterades endast till hälften emot köpebref, samt fastebref och in-teckningar icke för kronohemman ifrågakommo, likasom deras värde ej kunde i bouppteckningar beräknas, hvarigenom deremot svarande kartering icke vore af nöden; att ehuru någon beräkning öfver den sålunda genom förändring i hemmanens natur uppkommande tillökning i stämpelpappersinkomsterna icke vore verkställbar, det dock syntes skäliggen kunna antagas, att den i det närmaste och måhända till fullo motsvarade den förlorade skattelösen, samt att således, om än skatterätten medgäfvos utan dylik lösen, någon egentlig förlust för Staten derigenom icke uppkomme; att bibehållande af Statens jordeganderätt till kronohemmanen deremot medförde flera ganska väsentliga olägenheter och äfven uppoffringar å Statens sida, i så måtto som dels kronobetjeningen nödgades icke blott hvar tredje år, utan äfven vid hvarje åboombyte anställa syn å dessa hemman, i förra fallet utan all ersättning, hvilket för nämnda, i allmänhet svagt aflönade tjenstemän utgjorde ett tungt onus, dels vid tvister, som rörde dylik egendom, särskilda kronoombud måste förordnas, hvilket ej sällan förorsakade utgifter för Staten, och dels alla frågor om åbo-ombyten skulle af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande handläggas och ofta drögos under Kammar-kollegii och Kongl. Maj:ts pröfning; att emellertid det enligt komiterades åsigt vore en icke ringa fördel, om alla dessa bestyr och den betydliga mängd göromål, som utan något gagn för det allmänna derigenom tillskyndades tjenstemän och auktoriteter, kunde upphöra, samt att, då fråga vore om tillvägabringande af möjligaste enkelhet i förvaltningen, denna förändring skulle mycket dertill bidra, hvadan dess vidtagande endast ur denna synpunkt hade stora skäl för sig, äfven om sådant vore med någon uppoffring förenadt.

Efter en af bemälde komiterade uppgjord beräkning antogos de under stadgad åbo- och besittningsrätt upplåtna hemman år 1844 hafva uppgått till 2,176 hela mantal. I ändamål att, för såvidt utan allt för stor omgång och tidsutdrägt möjligt vore, få utrönt antalet af de hemman, som ännu vid tiden för afgifvandet af Kollegii utlåtande bibehöllo sin natur af krono, hafva de till följd af Kongl Kungörelsen den 15 December 1848 i länen upprättade och till Kammar-kollegium för granskning insända uträkningar öfver beloppet af skatteköpeskillingen för hvarje med särskild åbo försedd, så beskaffad kronoegendom

blifvit i Kollegii tre provinskontor jemförda med de till Kollegium inkomna anmälanden om beviljade skatteköp, och resultatet af denna jemförelse har blifvit, att 442 hela mantal äfvensom 4,291 lägenheter ännu vid den tiden icke skulle hafva blifvit till skatte lösta. Att dessa siffror angåfvo förhållandet alldeles sådant det vid samma tid i verkligheten vore, finge dock icke antagas. Tid efter annan inkomna anmälanden om längesedan verkställda, i jordeböckerna icke antecknade skatteköp, äfvensom den då pågående jordeboksgranskningen hade haft till följd, att ett ej obetydligt antal hemman och lägenheter blifvit från krono till skatte öfverfördt, och dessutom hade utan allt tvifvel åtskilliga skatteköp egt rum äfven efter den tid de sednast afgifna, vanligen årsvis insända, uppgifter derom till Kollegium inkommit. De vid förenämnda jemförelse funna talen af hemman och lägenheter, för hvilka rättigheten till skatteköp icke syntes hafva blifvit begagnad, vore följaktligen högre, och kanske ej oansenligt högre, än de i sjelfva verket borde vara. Alla de skäl, komiterade anført till stöd för det af dem gjorda förslag, egde enligt Kammarkollegii åsigt fortfarande sin fulla giltighet, utan annan förändring än att, i den mån skatteköp försiggått, de med tillsynen och vården af kronohemmanen förnade göromål och bestyr aftagit i mängd. Deremot förekomme, att Statens uppoffring genom att bortskänka skatterätten — så framt eljest en sådan skänk innebure en uppoffring — nu skulle blifva vida mindre än vid den tid denna åtgärd af komiterade blef ifrågasatt. Under de mellanliggande 22 åren hade nemligen, såsom redan är nämndt, kronohemmanens antal förminskats till 442 hela mantal, hvarjemte 1,779 lägenheter blifvit skattesålda, och i samma mån som skatteköp egt rum, hade naturligtvis de belopp, som i köpeskilling vidare kunde påräknas, nedgått, så att de dåmera, enligt i Kollegium uppgjorda beräkningar, endast skulle vara för *hemmanen* 53,885 Riksdaler 90 öre och för *lägenheter* 23,549 Riksdaler 76 öre. Dessa summor borde dock minskas med de belopp, som funnos uppförda för de hemman och lägenheter, hvilka dels med orätt upptagits såsom krono- och dels under sednaste tiden blifvit skattesålda. Hvad ändock återstode torde visserligen utgöra ett temligen betydligt belopp, men det finge ingalunda antagas, att detta skulle oafkortadt inflyta.

Kollegium anmärkte vidare, hurusom det icke kunde annat än fästa uppmärksamhet, att försäljning af *lägenheterna* skett i den låga proportion emot *hemmanen*, att, under det nära $\frac{1}{3}$ af de *sednare* föryttrats, icke en tredjedel af de *förra* funnit afnämare. En af anledningarne till detta förhållande ansåg Kollegium utan allt tvifvel vara den, att vid hållna jordransakningar flera bland dessa lägenheter icke kunnat å marken utvisas samt blifvit, då de ej heller vid anställd vederbörlig undersökning kunnat igenfinnas, ur jordeboken afförda, utan att Kollegium vore i tillfälle uppgifva antalet på dessa lägenheter. För många andra, hvilka lika litet vore till belägenhet och gränser kända, hade

det oaktadt och ehuru någon åbo icke på långliga tider derå antagits, skatterna likväl i behörig ordning blifvit redovisade, till följd hvaraf berörda lägenheter ännu i jordeboken kvarstodo. Huru det lyckats indrifva alla de särskilda skattebeloppen, eller om icke uppbördsmännen af egna medel inbetalt ett och annat deribland, kunde Kollegium icke uppgifva, men ansåge det vara otvifvelaktigt, att i många fall, då någon sägen varit gängse derom, att lägenheten blifvit inlagd inom ett eller annat hemmans område, hemmansegaren heldre, än att vidkännas det besvär och de understundom icke obetydliga utgifter, som skulle föranledas af en närmare undersökning om förhållandet, underkastat sig att årligen betala äfven lägenhetens vanligtvis ringa skatt. Att en i förenämnda belägenhet stadd hemmansegare, i saknad som han vore af all slags åtkomsthändling, skulle anse mödan värdt att till skatteköp sig anmäla eller vilja vidkännas omgången och kostnaden därför, finge ingalunda förutsättas. Och trodde sig Kollegium sålunda hafva gifvit fullgiltiga skäl för sitt gjorda antagande, att de köpeskillingsbelopp, som blifvit beräknade, icke, åtminstone hvad lägenheterna beträffade, skulle fullständigt inflyta, och lika säkert vore, att hvad för dem, likasom för hemmanen, inginge, komme att endast småningom inflyta och med belopp, som med åren förminskades.

Rörande beloppet af Statens inkomst genom dessa köpeskillingar, upplyste Kollegium, att under de tre sednaste år, för hvilka länsräkenskaperna då till Kammarrätten inkommit, ifrågavarande inkomst uppgått:

år 1865	till R:dr	4,936: 08.
” 1866	” ”	3,414: 75.
och 1867	” ”	2,958: 47.

Denna intrad, hvilken fortfarande förminskades, vore enligt Kammarkollegii åsigt allt för riuga, för att icke den skulle kunna af statsverket eftergiftas, så framt genom en sådan eftergift någon sådan fördel i annat hänseende stode att vinna. Innan Kollegium likväl lemnade den finansiella sidan af saken, ansåg sig Kollegium böra fästa uppmärksamheten derpå, att den genom Kongl. Kungörelsen den 30 December 1863 nämndemän tillerkända rätt till godtgörelse för biträde vid syner å kronohemman, måste, så framt lagens stadgande om anställande af sådan syn hvar tredje år behörigen iakttages, komma att för statsverket medföra en årlig utgift, hvilken skatteförenklingskomitéen icke kunnat i sina beräkningar inrymma.

Sedan Kollegium sålunda ådagalagt, att statsverket utan nämnvärd saknad kunde medgifva, att de hemman och lägenheter, som vore till ständig besittning åt enskilda upplåttna, blefvo utan någon löseskilling för skatte förklarade, påpekade Kollegium jemväl åtskilliga bland de fördelar, som af ett så beskaffadt medgifvande skulle uppkomma. I sådant afseende erinrade Kollegium, att de Kronan tillhöriga hemman, hvarå ständig besittningsrätt egde

rum, voro af flera slag, nemligen, utom de i största mängd förekommande så kallade allmänna kronohemmanen, äfven stubbe- och röjsekrättshemman, sämje- och stadghemman, kronobergsmanshemman, kronorusthåll och lotshemman, för att icke nämna de så kallade besittningsrättshemmanen, hvilka numera kunde anses hafva uppgått i klassen af allmänna kronohemman. Emellan alla dessa egendommar egde den likhet rum, att besittningen öfverginge ifrån föräldrar till barn, men deremot skiljde sig åt i flera andra hänseenden. Att redogöra för alla dessa skiljaktigheter, fann Kollegium dock icke vara af nöden, utan ansåg för det ifrågavarande ändamålet tillräckligt erinra: att till vissa bland dessa hemman son egde företräde framför dotter, och den äldre framför den yngre, under det att till andra alla barnen hade lika rätt; att till ett slag af kronohemman (lotshemmanen) successionen egde rum endast i rätt nedstigande led, då de andra slagen, efter särskilda bestämmelser, öfverginge jemväl till fjermare arvingar; att de förmåner, som med åboskapet voro förenade, icke i allo blifvit på enahanda sätt bestämda, att tvister om företräde till åborätt i olika ordning handlades, i det en del (angående kronobergsmanshemman) upptogos af de allmänna domstolarna, hvaremot i öfrigt alla tvister derom, med undantag för stubbe- och röjsekrättshemmanen, hvilka i vissa fall gingo till domstol och i vissa till administrativ myndighet, afgjordes af sistnämnda myndighet antingen alla instanserna igenom eller ock endast i de två lägre, men i den sista af Högsta Domstolen. Sådant vore det osammanhang och den brist på enhet, som rådde i lagstiftningen rörande kronohemman, och om detta icke borde förefalla oväntadt, då författningarna blifvit framkallade af behovvet att ordna särskilda rättsförhållanden och meddelats i från hvarandra till en del vidt aflägsna tider, under hvilka olika åsichter och rättsbegrepp velat göra sig gällande, så kunde det väl åtminstone icke nu vara för tidigt, att större öfverensstämmelse och enkelhet blefve åstadkommen. Några från hvarandra afvikande stadganden i afseende på successionen till värdskapet, rättigheterna dervid eller sättet för behandlingen af tvister rörande de särskilda slagen af kronohemman voro, enligt Kollegii åsigt, ingalunda behöfliga eller af någon ännu bestånd egande omständighet påkallade, hvilket till öfverflöd bevisades deraf, att vid inträffande skattelösen skiljaktigheterna i förenämnda hänseenden föllo undan och försvunno. Men ehuru förmånerna af skatteköpen voro stora och köpeskillingen obetydlig — för $\frac{1}{2}$ mantal utgjorde den i medeltal omkring 15 Riksdaler — och fastän förteckningar öfver de under åborätt upplåtna kronohemman och lägenheter, jemte uppgift på skatteköpeskillingsbeloppen derför blifvit i sockenkyrkorna upplästa och der förvarades, så ansåge Kollegium det dock komma att ännu länge dröja, innan, medelst sådana köp, alla de särskilda slagen af kronohemman komme att sammansmälta till likhet med hvarandra och på detta sätt de olägenheter undanröjas, som af den dåvarande

lagstiftningen i flera hänseenden tillskapades. En ibland de omständigheter, hvilka fördröjde skatteköpen, och som äfven i öfrigt visat sig medföra beklagensvärda oeh för enskilde förlustbringande verkningar, de der icke vidare skulle uppstå, derest det förevarande förslaget blefve antaget, vore, att ett ej ringa antal kronohemmansåboar trodde sig redan med full eganderätt innehafva de hemman och lägenheter som de brukade och besuto. Denna deras öfvertygelse kunde i viss mån vara ursäktlig. Den grundade sig på kännedomén deraf, att lagfart på kronojord icke finge af domstolarne beviljas, och tillförsigten derpå, att de uppbud och fastebref, som för dem och deras fångesmän ofta i flera led blifvit af domstol meddelade, innefattade om jordens rätta natur ett fullständigt bevis, vida säkrare och tillförlitligare än det, som skulle kunna erhållas af kronans jordeböcker, hvilka, såsom tillförene aldrig underkastade en allvarlig och genomförd granskning, kunde i detta hänseende vara, såsom de ock vid närmare undersökning ej sällan befunnits, oriktiga. Följder af dylika misstag om jordnaturen hade varit, att rättegångar uppstått och genom alla instanserna fullföljts derom, huruvida köpslut om hemman, å hvilka, såsom skatte, oklandrad lagfart erhållits, skulle, efter det egendomens natur af krono blifvit uppdagad, vara för köparen förbindande eller icke, äfvensom att fodringsegare, hvilka, då fastebref blifvit uppvisadt, ansett sig trygga i afseende å hemmanets skattenatur och därför icke tvekat att antaga deruti erbjuden in-teckning såsom full säkerhet för lemnad försträckning, sedermera, när misstaget blifvit upplyst, funnit in-teckningen utan allt värde.

Vid förslagets framställande hade skatteförenklings-komitéen uttryckligen förklarat sin åsigt vara, att en omföring till skatte icke borde ske i afseende på de hemman och lägenheter, som af särskilda verk och inrättningar eller fromma stiftelser på ett eller annat sätt disponerades, och antagligen hade komitéén icke heller åsyftat någon förändring i bestämmelserna rörande de *nybyggen* i norra provinserna, hvartill åboarne, enligt redan förut gällande särskilda författningar, erhålla skatterätt utan lösen, så snart vissa föreskrifna nybyggnads- och odlingsskyldigheter blifvit fullgjorda. Äfven härutiinnan förklarade Kollegium sig vara af alldeles enahanda åsigt med komitéén och ansåg fördenskull, att undantag beträffande nu omförmälda hemman och lägenheter borde ega rum, hvarjemte Kollegium förmälde sig icke hafva funnit tillräckliga skäl tala för eftergift af den kronan förbehållna rätt att uppbära skattelösen för lägenheter å Elfsborgs, till staden Göteborg upplåtna kungsladugård.

Kollegium hemställde i underdånighet, att Kongl. Maj:t täcktes genom nådig proposition till Riksdagen föreslå, att, med nyss nämnda undantag, alla kronan tillhöriga hemman och lägenheter, hvilka under stadgad åborätt innehades och enligt gällande författningar finge till skatte lösas, skulle utan lösen erhålla skattenatur, under iakttagande, såsom komitéén äfven tillstyrkt, att

skattemannarätten för hvarje egendom tillföle den person, som vid förändringens vidtagande innehade lagligen befastad besittningsrätt eller pröfvades vara dertill berättigad.

I händelse alla dessa kronans hemman och lägenheter vore med åbo vederbörligen försedda, skulle öfverföringen till skatte kunna verkställas omedelbarligen efter det beslut af ofvan berörda beskaffenhet blifvit af Kongl. Maj:t och Riksdagen fattadt, men enär såsom redan anförts, förhållandet så icke vore, måste, innan öfverföringen skedde, rörande hvarje hemman och lägenhet tillses, hvilken åborätten tillkomme, och först efter det frågan derom funnits ostridig eller blifvit i laga ordning utredd, skattemannarätten inträda.

Utom erläggande af den stadgade köpeskillingen ålåge det enligt gällande författningar den, hvilken ville verkställa skatteköp af det hemman eller den lägenhet, hvarpå han vunnit åborätt, att, såframt jorden ej vore berustad, till Wadstena krigsmanshuskassa erlägga sex procent af köpeskillingen. I afseende härå ansåg Kollegium, att genom efterskänkande af den förra afgiften, all skyldighet att utgöra den sednare äfven förfölle, så att särskildt stadgande derom icke erfordrades.

Beträffande sättet för hemmanens och lägenheternas öfverförande till skatte, ansåg Kollegium, i likhet med förenämnde komiterade, att dermed lämpligast kunde tillgå på enahanda sätt, som redan funnes föreskrifvet beträffande *nybyggen* i de norra provinserna, eller så att Konungens Befallningshafvande, enär innehafvarens åborätt finnes ostridig eller blifvit lagligen befastad, förordnar om egendomens omförande till skatte i jordeboken, derom anmälan göres hos Kammar-kollegium och resolution, mot för sådana vanlig lösen, utfärdas, för att sedermera utgöra den laga handling, hvarigenom skattemannarätten bestyrkes.

Det sålunda af skatteförenklings-komitén framställda och af Kammar-kollegium sedermera i alla afseenden understödda förslaget framlades derefter af Kongl. Maj:t, genom nådig Proposition af den 14 Januari 1870, till Riksdagens antagande, men ledde likväl icke då till åsyftadt resultat, ehuru Riksdagen, uti sitt svar på den Kongl. Propositionen, förmälde sig hafva funnit, "*att den föreslagna åtgärden onekligen skulle i sin mån bidraga till en önskvärd förenkling af förvaltningen och det särdeles invecklade kameralväsendet, samt att denna fördel skulle vinnas utan någon afsevärd uppoffring från det allmänna.*" Enligt hvad nämnda svar för öfrigt gifver vid handen, trodde likväl Riksdagen, att genom uppläsande åtminstone hvart annat år i kyrkorna och anslående å tingsställena af kungörelser med uppgift om hvilka hemman och lägenheter, som vore af kronatur, skatteköpen skulle kunna så påskyndas, att det önskade målet — förenkling af förvaltningen och det särdeles invecklade kameralväsendet — skulle kunna vinnas "inom en icke allt-

för aflägsen framtid“, utan vidtagande af den åtgärd som Kongl. Maj:t föreslagit. Och det torde således få antagas hafva varit afseendet på den „icke afsevärda“ uppostringen, som föranledde Riksdagen att icke då lemna ett eljest väl motiveradt bifall.

Två år hafva sedan dess förflutit. Statsverket befinner sig nu i en annan ställning än då; en uppostring, som icke då var afsevärd, är det ännu mindre nu, under det att ändamålet med densamma icke förlorat i vikt. Erfarenheten har visat, att skatteköpen icke tagit någon starkare fart, och tviflen om att på den vägen vinna det önskade målet „inom en icke alltför långt aflägsen framtid“ hafva vunnit i styrka, så mycket mer som det väl med allt skäl kan antagas, att, sedan frågan om skatterättens medgifvande utan lösen redan blifvit af vederbörande myndigheter på det varmaste förordad, af Kongl. Maj:t med välvilja upptagen och jemväl af en betydande mängd ledamöter inom Riksdagens båda Kamrar understödd samt kännedomen derom hunnit mera spridas bland allmänheten, kronohemmansåboarne, under afvaktan af denna frågas slutliga framgång, icke skola mer än förr finna sig af egen fördel manade att skynda med åtgärders vidtagande för skattemannarättens förvärfvande genom köp, helst som omkostnaderna vid sådant köp, för den som icke kan hjälpa sig utan ombud, mången gång torde uppgå till större belopp än sjelfva löseskillingen.

Men utom det att den föreslagna åtgärden onekligen utgör ett steg på den bana, som måste leda till förvaltningens och det invecklade kameralväsendets väl behöfliga förenkling, skall den äfven, åtminstone i vissa fall der den ännu icke kommer för sent, göra ett önskvärdt slut på den oreda i åtskilliga rättsförhållanden med afseende på inteckningar och köpslut, som uppkommit deraf, att hemman, hvilka från urminnes tid varit ansedda och i jordeböckerna upptagna såsom skatte — samt efter all sannolikhet äfven verkligen varit någon gång till skatte lösta, ehuru sådant efter århundradens förlopp icke kunnat styrkas, då fastebrefven icke i sådant afseende fått gälla såsom bevis — förklarats vara af krononatur.

Med stöd af allt hvad som sålunda blifvit i ämnet anfördt, vågar jag värdsammast påkalla Riksdagens förnyade pröfning af ärendet och hemställer således, i fullkomlig öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda nådiga Proposition, det Riksdagen må för sin del bifalla, att, med upphäfvande af Kongl. Kungörelsen angående förändring uti gällande stadganden i afseende på ordningen och sättet för vinnande af skattemannarätt till hemman och lägenheter af krononatur den 15 December 1848, må förordnas:

1:o att skattemannarätt icke allenast till kronorusthåll, säterier och bergsmanshemman, utan ock till andra sådana
under

under åborätt upplåtna, Kronan tillhöriga hemman och lägenheter, *hvilkas åboar af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande antagas* och som enligt hittills gällande föreskrifter, emot till Statsverket ingående afgift, kunna till skatte köpas, skall, utan erläggande af särskild köpeskilling eller annan afgift, tillkomma den person, som derå vid den tid, då denna förändring vidtager, innehar lagligen befastad, med skatteköpsrätt förenad besittning, eller pröfvas vara dertill berättigad; samt

2:o att, efter behörig utredning angående innehafvarens besittningsrätt och när densamma funnits vara ostridig och af beskaffenhet att, enligt hittills gällande stadganden, skatteköpsrätt dermed varit förenad, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande har att förordna om ofvannämnda hemmans och lägenheters omföring i jordeboken ifrån krono till skatte och derom hos Kammar-kollegium göra anmälan; kommande Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes resolution i ämnet, hvilken skrives på stämplatd papper och belägges med lösen, såsom för resolutioner i allmänhet är stadgadt, att utgöra den handling, hvarmed skattemannarätten bestyrkes.

Om remiss häraf till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 23 Januari 1872.

Nils Larson.

N:o 56.

Af Herr Ola Månsson: Angående upphörande af mantalspenningarne.

Det är för hvarje fosterlandsvän glädjande att se det vår finansiella ställning är så god att Kongl. Maj:ts regering, till följd deraf att de indirekta

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 5 Häft.